

Załącznik
do uchwały Nr XVII/123/16
Rady Powiatu Gostyńskiego
z dnia 19 maja 2016 r.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2016 - 2018

Gostyń 2016 r.

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Opis Programu	3
III. Diagnoza potrzeb opiekuńczo-wychowawczych w powiecie gostyńskim	6
IV. Cel strategiczny Programu	23
V. Cele Programu i zadania do realizacji	23
VI. Zakładane rezultaty realizacji Programu	28
VII. Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w Programie	29
VIII. Sposób monitorowania Programu	30
IX. Zakończenie	30

I. WSTĘP

W celu zapewnienia każdemu dziecku, całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego – zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 poz. 332 z późn. zm.), tworzy się 3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2016 - 2018.

Zgodnie z obowiązującym obecnie stanem prawnym, systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W powiecie gostyńskim Zarządzeniem Starosty Gostyńskiego Nr 50/11 z 2 sierpnia 2011 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

II. OPIS PROGRAMU

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2016 – 2018 zakłada funkcjonowanie kompleksowego systemu wspierania rodzin. Określa zakres niezbędnych zadań i działań, zmierzających do ograniczenia sieroctwa społecznego. Program opisuje założone do osiągnięcia cele, wymienia instytucje, organizacje, służby i środowiska włączone w realizację przyjętych założeń. Ponadto Program precyzuje działania podejmowane na rzecz realizacji założonych celów, zadania w ramach kategorii działań.

Niniejszy dokument pozwoli zaplanować działania w zakresie profilaktyki opieki nad rodziną i dzieckiem oraz działania umożliwiające rozwój rodzinnych form opieki zastępczej. Dokument ten ma również istotne znaczenie dla zapewnienia specjalistycznego wsparcia dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Program ustala również coroczne limity tworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych w powiecie gostyńskim.

Zadania i działania zawarte w niniejszym dokumencie mogą być korygowane w przypadku wystąpienia takiej konieczności.

Analizując i ustalając cele Programu uwzględniono z jednej strony zadania samorządu powiatowego, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z drugiej strony lokalne (w wymiarze powiatowym) uwarunkowania: potrzeby i możliwości ich zaspokojenia, w tym już istniejącą infrastrukturę socjalną, w zakresie pieczy zastępczej.

W Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2016 - 2018 wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także utrzymujących poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą, funkcjonującą na terenie powiatu.

Zakłada się, że tylko równoległa realizacja przyjętych w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim celów oraz realizacja gminnych programów wpierania rodziny w samorządach wchodzących w skład powiatu gostyńskiego, umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci z terenu powiatu w pieczy zastępczej oraz powroty dzieci z pieczy do swoich rodzin, po przywróceniu tym rodzinom zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada się też, w sytuacjach, gdy przywrócenie rodzinie biologicznej dziecka zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych nie jest możliwe, dążenie do przysposobienia dziecka.

W przypadku braku takiej możliwości i potrzebie zapewnienia dzieciom czasowej opieki i wychowania do czasu ich usamodzielnienia, zakłada się ograniczanie umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzinnej opieki zastępczej, co sprzyja wychowaniu dzieci w środowiskach prawidłowych wzorców rodzinnych. W konsekwencji doprowadzi to do zapewnienia dzieciom możliwości znalezienia swojego miejsca w życiu dorosłym oraz minimalizacji zjawiska marginalizacji społecznej wśród wychowanków pieczy zastępczej.

II.1 Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację Programu:

Koordynator Programu – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu

Realizatorzy Programu – instytucje i organizacje z terenu powiatu gostyńskiego:

- Starostwo Powiatowe w Gostyniu,
- instytucje systemu pomocy społecznej,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe,

- organy administracji samorządowej,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- sądy rodzinne,
- policja,
- prokuratura,
- ochrona zdrowia,
- wolontariusze,
- media.

II.2 Adresaci Programu:

- 1) rodziny biologiczne, w szczególności te, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej,
- 2) rodziny zastępcze z małoletnimi dziećmi i pełnoletnimi wychowankami nadal przebywającymi w rodzinie zastępczej,
- 3) usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- 4) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 5) specjaliści wspierający rodziny i wychowanków pieczy zastępczej.

II.3 Finansowanie Programu:

Zgodnie z założeniami ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 332 z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy realizacja zadań z zakresu organizacji i wsparcia rodzin oraz wychowanków pieczy zastępczej, a także zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.

Samorząd w pełni odpowiada za funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, w tym również za finansowanie działań z tego zakresu.

Projektowane źródła finansowania Programu:

- 1) środki własne powiatu gostyńskiego lub powiatu pochodzenia dziecka,
- 2) gmina pochodzenia dziecka,
- 3) opłaty rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- 4) dotacje celowe z budżetu państwa na finansowe wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną,
- 5) dotacja celowa w ramach pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- 6) środki finansowe pozyskane z samorządu województwa,
- 7) środki finansowe pozyskane z funduszy unijnych,

- 8) granty konkursowe różnych szczebli pozyskiwane przez powiat lub organizacje pozarządowe,
- 9) darowizny dla organizacji pozarządowych,
- 10) wolontariat, w tym pracownicy.

III. DIAGNOZA POTRZEB OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH W POWIECIE GOSTYŃSKIM

Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia w obszarze wspierania rodziny, przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, ukazała problemy społeczne występujące na terenie powiatu gostyńskiego.

Ogólna charakterystyka powiatu gostyńskiego*:

- liczba mieszkańców	76.239
- obszar	810 km ²
- gęstość zaludnienia	94 osób/km ²

- podział administracyjny

7 gmin, 5 miast, 182 wsie

* dane GUS za 2014 r.

Tabela 1. Problemy społeczne mające wpływ na rozwój systemu pieczy zastępczej

Powody trudnej sytuacji życiowej*	liczba rodzin				liczba osób w rodzinie		liczba dzieci	
	ogółem		w tym na wsi		2011	2014	2011	2014
	2011	2014	2011	2014				
sieroctwo	3	1	3	1	7	3	5	2
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	349	380	208	207	1 343	1321	618	596
- w rodzinach niepełnych	228	236	121	101	730	440	503	365
- w rodzinach wielodzietnych	87	49	62	37	507	298	210	187
przemoc w rodzinie	32	38	21	29	147	151	74	44

* dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej na podstawie sprawozdania MPiPS-03-R

Jak wynika z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w 2014 roku policjanci wypełnili 58 „Niebieskich Kart”, w tym 48 formularzy wszczynających procedurę i 10 formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury. W związku z powyższym istnieje podejrzenie, że dotknięte przemocą jest 55 kobiet, 10 mężczyzn oraz 6 małoletnich. W związku z podejrzeniem o stosowanie przemocy w rodzinie w 2014 roku zatrzymano 1 kobietę i 37 mężczyzn.

Liczba udzielonych porad przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu w 2014 r. :

- w sprawach przemocy: 564
- w sprawach problemów opiekuńczo-wychowawczych: 1418
- w sprawach alimentacji: 146
- w sprawach rozwodowych i separacji: 304

Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika przede wszystkim z nieprawidłowych zjawisk występujących w środowisku, w którym żyje dziecko, oraz z systemowej dysfunkcji instytucji powołanych do organizowania pracy z rodziną. Jako przyczynę odejścia dzieci z domu najczęściej wymienia się chorobę alkoholową, przemoc w rodzinie, w tym również seksualną wobec dzieci, dezorganizację życia rodzinnego, zaniedbywanie podstawowych potrzeb dzieci, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Niemal wszystkie dzieci umieszczone w pieczy zastępczej pochodzą z rodzin żyjących w ubóstwie. W związku z tym ubóstwo należy uznać za

przyczynę współtowarzyszącą większości problemów rodziny, powodującą jej opuszczenie przez dziecko. Ponadto w rodzinach tych często występuje długotrwałe bezrobocie, czasem obojga rodziców. W pieczy zastępczej przebywają także dzieci rodziców, którzy ze względu na stan zdrowia (najczęściej jest to choroba psychiczna) nie mogą osobiście sprawować opieki nad dzieckiem.

Tabela 2. Formy nadzoru sądowego

Dzieci	Liczba	
	2014	2015
liczba małoletnich pod nadzorem kuratora ze względu na ograniczenie władzy rodzicielskiej	175	168
liczba nieletnich pod nadzorem kuratora	41	30
liczba nieletnich pod nadzorem odpowiedzialnym rodziców	7	4
liczba rodziców z ograniczoną władzą rodzicielską przez nadzór kuratora	121	129

źródło: dane Sądu Rejonowego w Gostyniu

Na terenie powiatu gostyńskiego dzieci, z uwagi na czasową niemożność sprawowania opieki przez rodziców, są umieszczane w różnych formach pieczy zastępczej: rodzinnych lub instytucjonalnych. Piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej lub zawodowej. W przypadku braku powyższych możliwości zapewnia się instytucjonalną pieczę zastępczą w placówce o profilu socjalizacyjnym.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku kontynuowania nauki, za zgodą rodziny zastępczej, nie dłużej niż do 25. roku życia. Pobyt w rodzinie zastępczej może być skrócony w wyniku zmiany sytuacji prawnej rodziców biologicznych tzn. w przypadku przywrócenia władzy rodzicielskiej - powrót do rodziny biologicznej, natomiast w przypadku pozbawienia władzy rodzicielskiej – dążenie do przysposobienia. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą mieć świadomość czasowego charakteru opieki nad dzieckiem, obowiązku umożliwiania dziecku kontaktów z rodzicami, a także brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Tabela 3. Formy pieczy zastępczej aktualnie funkcjonujące na terenie powiatu gostyńskiego (stan na 10.10.2012 r. i 31.12.2015 r.)

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin		Liczba dzieci ogółem		Liczba dzieci z powiatu gostyńskiego	
	10.10. 2012	31.12.2015	10.10. 2012	31.12. 2015	10.10. 2012	31.12. 2015
liczba rodzin zastępczych ogółem	44	48	71	81	49	53
liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	15	19	21	25	19	22
liczba rodzin zastępczych niezawodowych	22/66*	24/72*	32	37	17	22
liczba rodzin zastępczych zawodowych ogółem:	7/21*	5/15*	18	19	13	9
– w tym pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	2/6*	2/6*	0	7	0	4
– rodziny zawodowe specjalistyczne	1/3*	0	3	0	3	0
– rodziny zawodowe	4/12*	3/9*	15	12	11	5
liczba kandydatów gotowych na przyjęcie dziecka	4	1	-	-	-	-
liczba rodzin posiadających uprawnienia do pełnienia funkcji rodziny pomocowej	45	47	-	-	-	-
Liczba rodzin zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny pomocowej	1	2	-	-	-	-
liczba osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze	37	14	-	-	-	-
liczba osób usamodzielnianych opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	24	22	-	-	-	-
liczba dzieci przebywających w placówce oczekujących na umieszczenie w rodzinie zastępczej	-	-	20	4	8	0
Dom Dziecka w Bodzewie	40 miejsc	28 miejsc	37	26	15	8
Dom Dziecka w Gostyniu	10 miejsc	10 miejsc	10	10	4	7

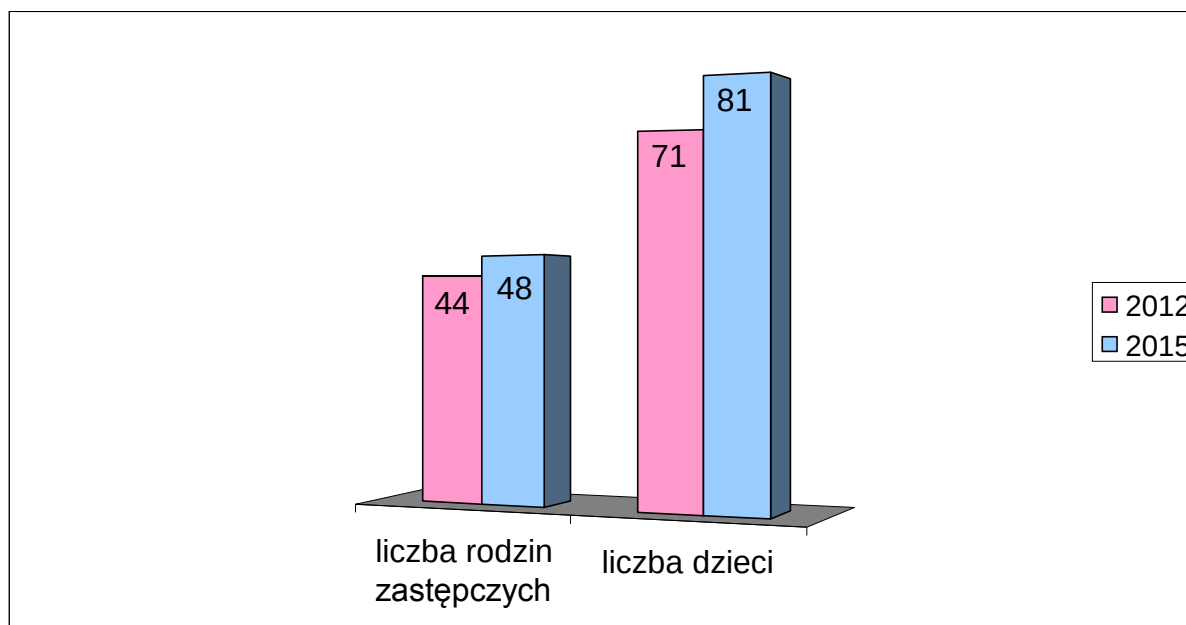
źródło: dane własne PCPR w Gostyniu

* liczba oznacza liczbę miejsc ogółem w rodzinach, która jest określona w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W rodzinie zastępczej liczba dzieci nie powinna przekraczać trzech. W szczególnie uzasadnionych wypadkach może być zwiększona za zgodą rodziny zastępczej np. w sytuacji liczego rodzeństwa.

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli została przedstawiona poniżej. W tym miejscu warto przyrzeć się danym dotyczącym liczby dzieci, jakie mogłyby zostać umieszczone w rodzinach już istniejących. Zgodnie z obowiązującym przepisem (art. 53 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) w obecnie funkcjonujących rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych mogłoby przebywać łącznie 87 dzieci/osób pełnoletnich, a przebywa w tych rodzinach 80 dzieci. Poniżej zamieszczono wykres obrazujący omawiane wskaźniki. Należy zaznaczyć, że każde przyjęcie dziecka do rodziny odbywa się za zgodą tej rodziny i dodatkowo powinno być uzależnione od warunków materialnych, bytowych oraz predyspozycji osobowościowych członków tej rodziny, w tym również dzieci już w tej rodzinie umieszczonych oraz motywacji do wypełniania tej funkcji.

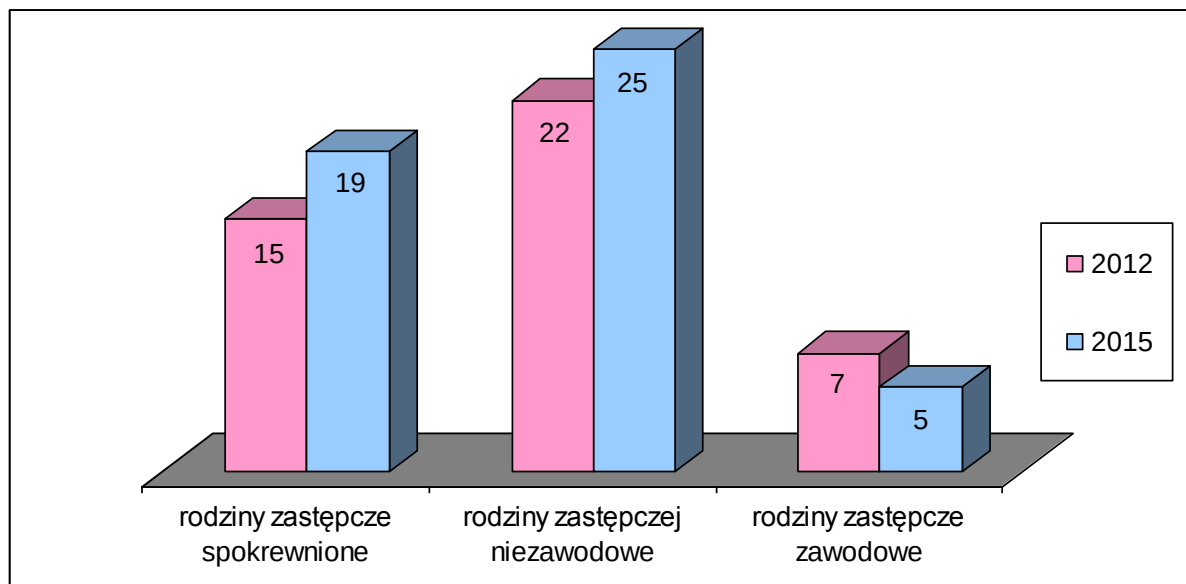
Wykres 1. Porównanie liczby rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w 2012 i 2015 r.

Z danych wynika, że w ostatnich latach na terenie powiatu gostyńskiego liczba zarówno rodzin zastępczych, jak i dzieci w nich umieszczonych wzrasta. Oznacza to ogromną potrzebę i konieczność pracy i wsparcia rodzin biologicznych, ponieważ wciąż pojawiają się nowe sytuacje, w których konieczne jest zabranie dziecka z rodziny naturalnej. Ponadto istotne jest szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, by zapewniać odpowiednie środowisko zastępcze dla dzieci, które nie mogą wychowywać się w domu rodzinnym. Co łatwo zauważyć, liczba rodzin zastępczych wzrosła o 4, a liczba dzieci w nich umieszczonych aż o 10. Duża liczba dzieci w rodzinach wiąże się z dużym obciążeniem

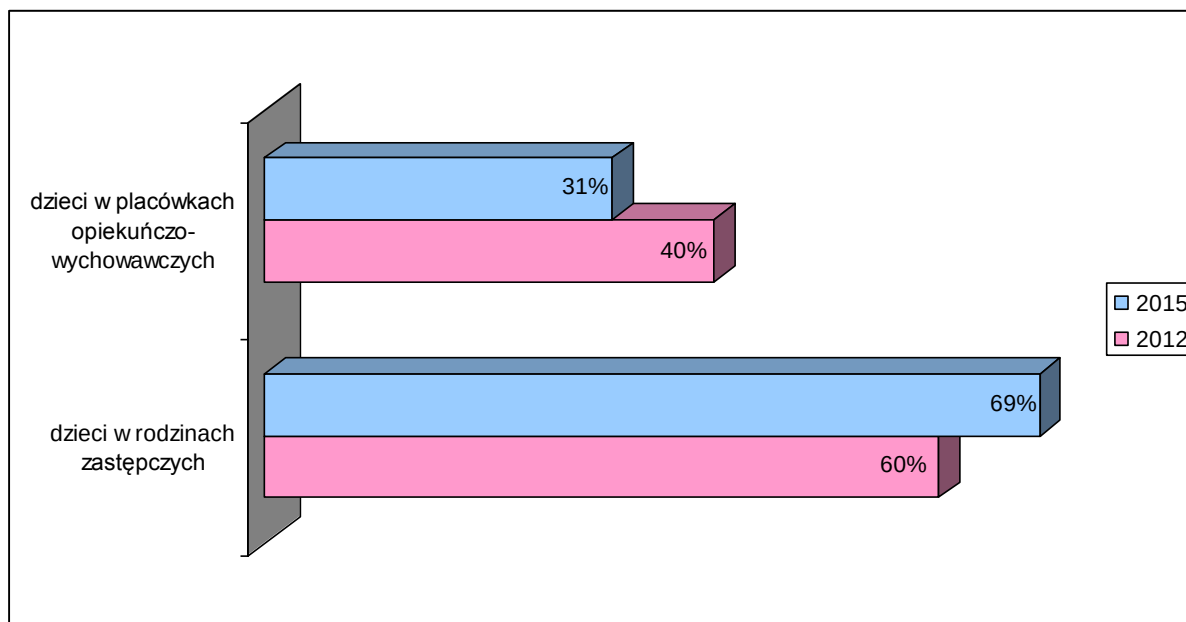
rodziców, trudnością w skoncentrowaniu się na indywidualnych potrzebach dzieci, co może prowadzić do przeciążenia i zaniedbania niektórych ważnych kwestii, dlatego niezbędne w takich sytuacjach jest szczególne wsparcie ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz innych specjalistów.

Wykres 2. Liczba poszczególnych typów rodzin zastępczych w 2012 i 2015 r.

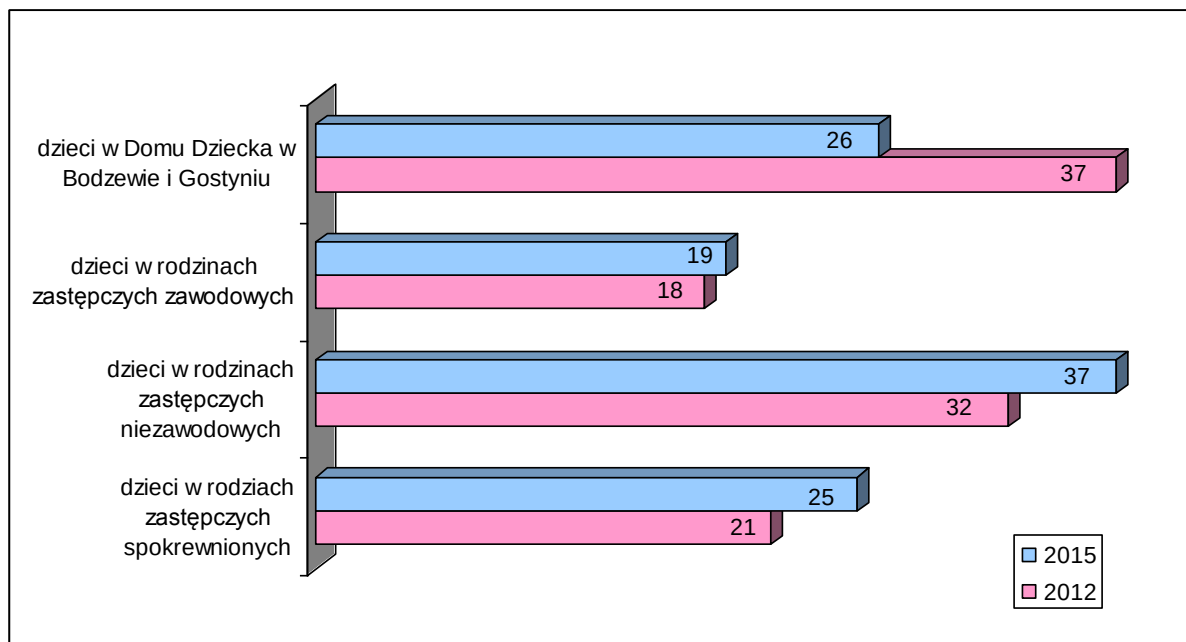
Zarówno liczba rodzin zastępczych spokrewnionych, jak i niezawodowych wzrosła. Zmalała liczba rodzin zastępczych zawodowych w związku z rozwiązaniem 2 rodzin zawodowych. Przy czym należy zaznaczyć, że jedna z tych rodzin przekształciła się w rodzinę adopcyjną. Analizując potrzeby oraz liczbę ustanawianych nadzorów sądowych należy czynić starania o rozwój kompetencji, motywacji istniejących rodzin w celu ich awansu i poprawy statusu zawodowego. Daje to możliwości i szanse przekształcenia rodzin niezawodowych, które w sposób najbardziej optymalny opiekują się dziećmi, w rodziny zawodowe. Wskazane jest także kontynuowanie starań o pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, by w razie zaistnienia takiej konieczności zapewnić dzieciom opiekę zastępczą w formie rodzinnej.

Wykres 3. Udział procentowy dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej w 2012 i 2015 r.

Z powyższego wykresu wynika, że sukcesywnie zmniejsza się liczba dzieci umieszczanych w pieczy instytucjonalnej na rzecz umieszczania dzieci w pieczy rodzinnej.

Wykres 4. Dzieci w poszczególnych typach pieczy zastępczej w 2012 i 2015 r.

Zmiany form pieczy w powiecie gostyńskim wynikają z faktu dostosowania placówek opiekuńczo-wychowawczych w Gostyniu i Bodzewie do obowiązującego standardu usług. Jednocześnie można obserwować zwiększanie się udziału rodzinnej pieczy zawodowej

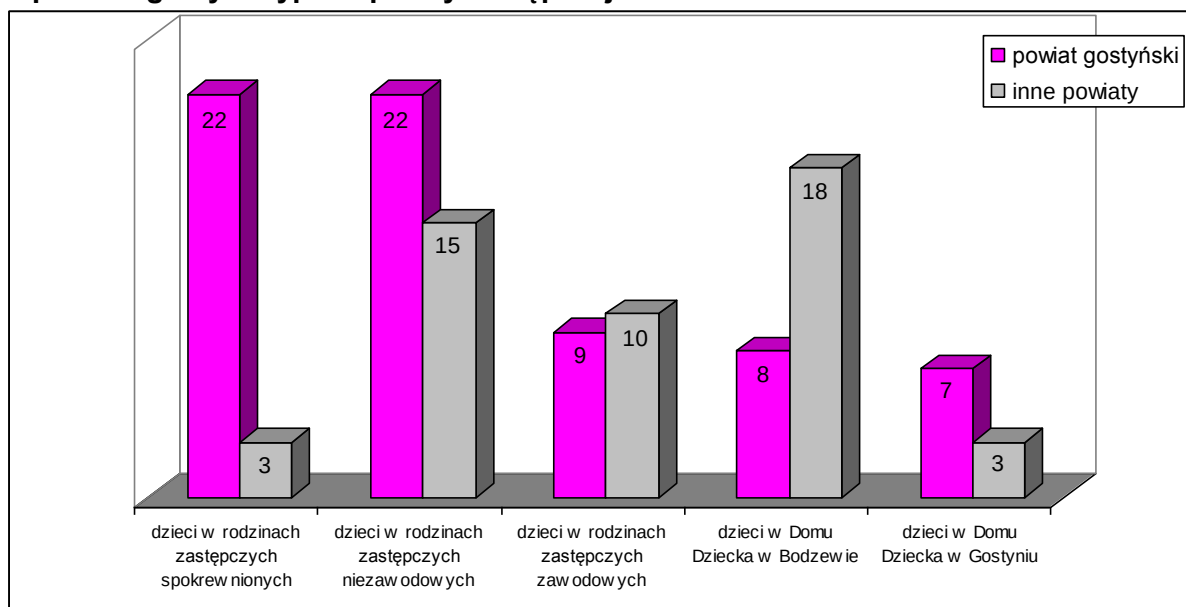

i niezawodowej nad pieczą spokrewnioną. Łącznie w rodzinach zawodowych i niezawodowych w 2015 r. przebywało 56 dzieci, a w rodzinach spokrewnionych 25 dzieci. Dane powyższe wskazują na pozytywną tendencję, bowiem rodzinna forma pieczy zastępczej zdecydowanie przeważa nad instytucjonalną.

Z obserwacji pracowników PCPR w Gostyniu wynika, że znaczna większość rodziców zastępczych podejmuje opiekę nad dziećmi, gdy mają one mniej niż 10 lat. O wiele trudniej jest podjąć decyzję o przejęciu opieki nad dziećmi starszymi. Powodów jest wiele. Przyjęcie do swojej rodziny młodszego dziecka daje większe szanse na zbudowanie i ukształtowanie się bliskich więzi, które stanowią podstawę bezpiecznego wychowania, ponadto daje większą szansę nawiązania pozytywnych relacji pomiędzy dzieckiem w pieczy a dziećmi biologicznymi rodziny zastępczej, a także umożliwia łatwiejszą pracę z dzieckiem (młodsze dzieci są bardziej gotowe na zmiany). Te trudno mierzalne aspekty kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze są bardzo istotne dla prawidłowego funkcjonowania całego systemu danej rodziny. Zatem zasadne jest utrzymywanie w powiecie gostyńskim placówek opiekuńczo-wychowawczych, gdyż zapewniają one opiekę i wychowanie dzieciom starszym (powyżej 10. roku życia) i młodzieży. Ponadto posiadanie w zasobach powiatowych wszystkich form pieczy daje dzieciom większe szanse na utrzymywanie czy odbudowywanie bliskich relacji oraz utrzymywanie regularnych kontaktów z rodzicami biologicznymi, co stanowi podstawę do prawidłowego kształtowania się osobowości każdego młodego człowieka. Ponadto prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych umożliwia utrzymanie i wykorzystanie w systemie wysoko wykwalifikowanej kadry posiadającej ogromne doświadczenie i przygotowanej do pracy z trudną młodzieżą w okresie adolescencji.

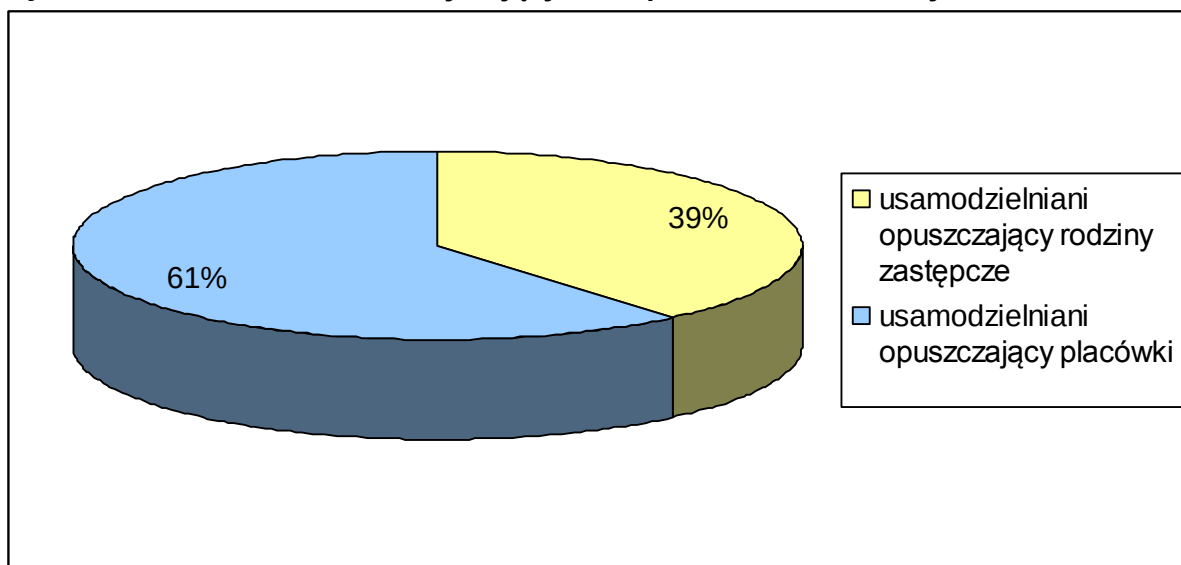

Wykres 5. Liczba dzieci z powiatu gostyńskiego oraz innych powiatów w poszczególnych typach pieczy zastępczej w 2015 r.

Analiza przedstawionego wykresu wskazuje, że aktualnie na terenie powiatu gostyńskiego przebywa 117 dzieci w różnych formach pieczy zastępczej, w tym 58% stanowią dzieci pochodzące z powiatu gostyńskiego (68 dzieci). Należy w tym miejscu dodać, że aktualnie 12 dzieci z powiatu gostyńskiego jest umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Ważne jest, aby powiatowy system pieczy zastępczej nie koncentrował się tylko i wyłącznie na własnych zasobach i potrzebach, lecz był kompatybilny z innymi systemami. Postawa otwarta na potrzeby innych umożliwi lepsze wykorzystanie zasobów, a przede wszystkim daje optymalne możliwości zabezpieczenia dziecka w sytuacjach tego wymagających.

Wykres 6. Usamodzielniani korzystający ze wsparcia PCPR w Gostyniu w 2015 r.

Powyższy wykres obrazuje podział osób usamodzielnianych opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej. Ze wsparcia PCPR w Gostyniu w 2015 r. korzystało 14 osób, które opuściły rodziny zastępcze i 22 osoby, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze. Liczba opuszczających rodziny zastępcze znacząco zmalała (w 2012 r. 37 osób) ze względu na zmianę przepisów prawa, które obecnie umożliwiają wychowankom pozostanie w rodzinie zastępczej po uzyskaniu pełnoletności w przypadku kontynuowania nauki.

Realizowane działania wspierające i promujące rodzicielstwo zastępcze

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej organizuje i propaguje szereg inicjatyw wspierających rodzicielstwo zastępcze. Prowadzone są coroczne festyny rodzinne i inne działania integracyjne, organizowane są grupy wsparcia oraz szkolenia dla rodzin zastępczych. Rodziny mają możliwości diagnozowania dzieci i młodzieży w zakresie predyspozycji i kompetencji zawodowych oraz dysfunkcji obciążających rozwój dzieci.

Przy wsparciu Stowarzyszenia „DZIECKO” pozyskiwane są środki finansowe na kampanie reklamowe i wspierające rodziny zastępcze oraz na doszkalać specjalistyczne rodzin. Zapewnione jest wsparcie ze strony psychologa, pedagoga, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (grupowe oraz indywidualne), które przyczynia się do poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych oraz pozyskania niezbędnej pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z opieką nad dziećmi.

PCPR w Gostyniu przyznaje – w sytuacjach uzasadnionych – świadczenia fakultatywne, m.in. na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji. Przyznaje też zawodowym rodzinom zastępczym świadczenia na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego. PCPR w Gostyniu przyznaje też dofinansowania do wypoczynku dzieci z rodzin zastępczych poza miejscem zamieszkania, a także świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej. PCPR w Gostyniu przyznaje też świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki. W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą, zwanego też urlopem, PCPR w Gostyniu organizuje czasowe umieszczenie w rodzinie pomocowej. Z opieki rodzin pomocowych korzysta każdego roku około 6 dzieci. Poza tym, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Celem tej pomocy jest wsparcie systemu wychowawczego dla dzieci wymagających specjalnego wsparcia np. edukacyjnego.

Każda forma pomocy finansowej i osobowej przyznawana jest rodzinie zawodowej i niezawodowej na wniosek rodziny.

III.1. Instytucje i organizacje działające na terenie powiatu gostyńskiego w ramach systemu pieczy zastępczej

A. Prowadzone przez powiat gostyński, zgodnie ze stanem faktycznym obowiązującym na dzień 31.12.2015 r.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Uwagi
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 572-75-28	- koordynator powiatowego systemu pieczy zastępczej
1a.	Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 572-75-28	- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, realizator zadań ustawowych Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w powiecie gostyńskim, do których zalicza się m.in.

			- wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, - poradnictwo specjalistyczne, - organizacja szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, - diagnozowanie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze, - organizowanie grup wsparcia, - wsparcie rodzin pomocowych, - dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, - gromadzenie dokumentacji dzieci, - współpraca ze środowiskiem lokalnym, mediami, sądami, ośrodkami adopcyjnymi, - prowadzenie rejestru rodzin zastępczych, - prowadzenie sprawozdawczości. Ponadto organizuje dodatkowe działania, w tym: - festyny rodzinne i inne imprezy okolicznościowe, - konkursy dla dzieci, - organizacja „18”, - paczki i prezenty dla wychowanków rodzin z okazji świąt itp. Podejmuje również działania wyjaśniające lub interwencyjne w rodzinach.
1b.	Telefon Zaufania	czynny w środy od 15 ⁰⁰ do 18 ⁰⁰ oraz w godzinach urzędowania PCPR	- działający przy PCPR w Gostyniu, obsługiwany przez przeszkolonych wolontariuszy: psychologa, prawnika, terapeutę, pedagoga, pracowników socjalnych, mediatora
1c.	Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	- działająca przy PCPR w Gostyniu
1d.	Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	- działa przy PCPR w Gostyniu - prowadzenie interwencji kryzysowej i poradnictwo specjalistyczne
1e.	Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	- działa przy PCPR w Gostyniu - poradnictwo, doradztwo

1f.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia	Pogotowie Nr 1: ul. Sikorskiego 3/42, 63-800 Gostyń Pogotowie Nr 2: Podrzecz 30k, 63-800 Gostyń	Na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przyjmują dzieci 24 godziny na dobę
2.	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bodzewie	Bodzewo 64 63-830 Piaski tel. 65-573-01-23	obsługuje Dom Dziecka w Bodzewie i Gostyniu
2a.	Dom Dziecka w Bodzewie	Bodzewo 64 63-830 Piaski tel. 65-573-01-23	- liczba miejsc: 28, placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego
2b.	Dom Dziecka w Gostyniu	ul. Ks. Olejniczaka 12a 63-800 Gostyń	- liczba miejsc: 10, placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego
2c.	Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Pogorzeli	ul. Rynek 1 63-860 Pogorzela	liczba miejsc: 45, filie w Gostyniu ul. Poznańska 1b, w Krobi ul. Powstańców Wielkopolskich 27 w Gminnym Centrum Kultury i Rekreacji w Pogorzeli ul. Rynek 1

B. Instytucje prowadzone przez gminy, działające w systemie pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Uwagi
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku	63-810 Borek Droga Lisia 1 tel. 65-571-61-12	- wsparcie dla rodzin biologicznych
2.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Wrocławska 250 tel. 65-572-01-11	- wsparcie dla rodzin biologicznych
3.	Punkt Wsparcia w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Fabryczna 1	- pomoc prawna, psychologiczna, informacyjna, terapia
4.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krobi	63-840 Krobia ul. Powstańców Wlkp. 126 tel. 65-571-11-09	- wsparcie dla rodzin biologicznych
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pępowie	63-830 Pępowo ul. Nadstawek 6 tel. 65-572-24-61	- wsparcie dla rodzin biologicznych
6.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	63-820 Piaski ul. Szkolna 1	- wsparcie dla rodzin biologicznych

		tel. 65-571-90-30	
7.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli	63-730 Pogorzela Rynek 1 tel. 65-573-49-53	- wsparcie dla rodzin biologicznych
8.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu	64-125 Poniec ul. Krobska 45a tel. 65-573-13-18	- wsparcie dla rodzin biologicznych
Na terenie powiatu funkcjonuje też 31 miejsc, klubów i świetlic przyszkolnych i osiedlowych dla dzieci i młodzieży – są one finansowane między innymi z gminnych funduszy komisji do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, a także z innych źródeł w ramach realizowanych zadań gmin.			
W każdej gminie działa Zespół Interdyscyplinarny (zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie).			
W strukturach urzędów gmin działają Gminne Komisje do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.			

C. Placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Uwagi
1.	Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piaskach-Marysinie	63-820 Piaski Marysin 1 tel. 65-573-90-00	- prowadzący: Konwent Bonifratrów w Piaskach -Marysinie, całodobowe schronienie dla ofiar przemocy (25 miejsc dla matek i dzieci)
2.	Niepubliczne Przedszkole „TRATWA” w Gostyniu	63-800 Gostyń Górna 1A tel. 601-499-314	- prowadzący: Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży TRATWA
3.	Klub Dziecięco-Młodzieżowy TRATWA w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Mostowa 9	- prowadzący: Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży TRATWA
4.	Punkt Wsparcia dla Rodzin	63-800 Gostyń ul. Parkowa 1a tel. 725-167-235	- prowadzący: Stowarzyszenie "Dziecko" (poradnictwo specjalistyczne, warsztaty kompetencyjne dla rodziców)

D. Placówki współpracujące

Lp.	Nazwa placówki	Adres
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Poznańska 200 tel. 65-572-06-97
2.	Poradnia Zdrowia Psychicznego w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Wrocławska 8 tel. 65-572-01-24
3.	Sąd Rejonowy w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Sądowa 1

		tel. 65-572-06-96
4.	Komenda Powiatowa Policji w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Wrocławska 44 tel. 65-575-82-00, 65-575-82-11
5.	Samodzielny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Karola Marcinkowskiego 8 tel. 65-572-67-00
6.	szkoły powiatowe i gminne	

E. Organizacje pozarządowe działające w obszarze wspierania dzieci i rodzin

Lp.	Organizacja	Działania
1.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Kasia” ul. Polna 72a 63-800 Gostyń tel. 664-826-362	– prowadzenie terapii logopedycznej (pracownia logopedyczna) – prowadzenie rehabilitacji ruchowej (sala rehabilitacji) – wsparcie dla rodzin z dziećmi specjalnej troski
2.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Umysłowo „Nie Sami” ul. Polna 72a 63-800 Gostyń tel. 508-125-453	– zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – rehabilitacja ruchowa – organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych dla osób niepełnosprawnych
3.	Stowarzyszenie „DZIECKO” ul. Bojanowskiego 14a 63-800 Gostyń	– organizowanie półkolonii, szkoleń i warsztatów terapeutycznych dla rodzin i dzieci – socjoterapia dzieci i młodzieży – prowadzenie Punktu Wsparcia dla Rodzin
4.	Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży TRATWA ul. Mostowa 9 63-800 Gostyń	– pomoc terapeutyczna dzieciom z dysfunkcjami – prowadzenie przedszkola integracyjnego – prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej
5.	Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Powiatu Gostyńskiego "Nadia" ul. Kochanowskiego 23 63-800 Gostyń	– wspieranie rodzin zastępczych

III.2. Analiza SWOT obszaru wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz usług opiekuńczo – wychowawczych w powiecie gostyńskim

A. Słabe strony

- brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych, zwłaszcza gotowych na przyjęcie starszych dzieci i młodzieży,

- b) spora liczba osób w podeszłym wieku ubiegających się lub pełniących funkcję rodziny zastępczej dla wnuków – często mających ograniczenia i trudności w prawidłowym wypełnieniu tej roli,
- c) brak mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- d) nasilająca się dysfunkcjonalność rodzin biologicznych, zwłaszcza w zakresie opiekuńczo-wychowawczym,
- e) niewystarczające i zbyt późne wsparcie dla rodzin naturalnych z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub innymi,
- f) zbyt mała świadomość rodziców biologicznych dotycząca sfery wychowawczej, potrzeb dzieci, a szczególnie zagrożeń, na jakie narażone są dzieci (uzależnienia behawioralne, uzależnienia od środków psychoaktywnych, zaniedbania, nadopiekuńczość),
- g) niewystarczające działania profilaktyczne w sferze wspierania i doksztalcania rodziców biologicznych,
- h) zbyt mała świadomość potrzeby samokształcenia się rodziców w zakresie wspierania rozwoju dzieci i korzystania z pomocy specjalistów,
- i) brak wystarczającej liczby specjalistów, w tym asystentów rodzin przygotowanych do pracy z rodzinami problemowymi,
- j) niewystarczająca liczba specjalistycznych placówek, punktów udzielających rodzinie wsparcia środowiskowego,
- k) stygmatyzacja osób i rodzin korzystających z pomocy specjalistycznej – mała świadomość społeczna,
- l) niewystarczające zasoby ludzkie ośrodków pomocy społecznej do udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,
- m) brak poradnictwa specjalistycznego dla rodziców i dzieci na terenach gmin,
- n) niewystarczająca liczba miejsc, klubów dla starszych dzieci i młodzieży zagospodarowujących czas wolny,
- o) mała liczba i słabość organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy rodzinie i dziecku, podejmujących działania systemowe.

B. Mocne strony

- a) w PCPR działa zespół przeszkolonych mediatorów,
- b) przy PCPR działa zespół przeszkolonych trenerów rodzin zastępczych, posiadający uprawnienia do szkolenia programem „Rodzina zastępcza”,

- c) przy PCPR działa Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- d) przy PCPR działa Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin,
- e) działa Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piaskach-Marysinie,
- f) działa 1 powiatowa młodzieżowa świetlica środowiskowa z trzema miejscami wykonywania działań,
- g) działa 5 rodzin zastępczych zawodowych, w tym dwie pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
- h) w każdej gminie działa Zespół Interdyscyplinarny oraz w miarę potrzeb powoływane są grupy robocze zajmujące się poszczególnymi przypadkami przemocy w rodzinie,
- i) działa Powiatowy Zespół Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy, wspierający działania Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu,
- j) dobrze funkcjonują Dom Dziecka w Bodzewie i w Gostyniu, zapewniające w zdecydowanej większości opiekę nad dziećmi powyżej 10. roku życia,
- k) organizowane są i prowadzone szkolenia i warsztaty dla rodziców przez PCPR, Stowarzyszenie "Dziecko" i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Gostyniu,
- l) prowadzone są grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- m) PCPR zatrudnia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- n) przy PCPR działa biblioteka metodyczna dla specjalistów oraz rodzin,
- o) zespół trenerów PCPR realizuje programy wspierające kompetencje opiekunów - wychowawców dla rodziców,
- p) działa specjalistyczne poradnictwo rodzinne,
- q) trenerzy PCPR w Gostyniu prowadzą program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej,
- r) publikowane są poradniki dla rodziców,
- s) dobra współpraca jednostek i organizacji działających w sferze pieczy zastępczej,
- t) zdolność organizacji pozarządowych do realizacji cyklicznych przedsięwzięć na rzecz potrzebujących osób i rodzin, np. coroczna akcja „Mikołaje”, festyny rodzinne, wypożyczalnia sprzętu dla osób z niepełnosprawnością.

III. 3. Wnioski

Powiat gostyński już obecnie dysponuje rozwiniętą infrastrukturą pieczy zastępczej, obejmującą takie zasoby jak: rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego oraz placówki wsparcia

dziennego. Ich działalność wspiera PCPR w Gostyniu – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Mając na uwadze wcześniej poczynione spostrzeżenia, dotyczące ilości zasobów, a także diagnozy dotyczącej skali kierowania dzieci do pieczy zastępczej, należy ocenić, że istniejące zasoby są wystarczające w stosunku do potrzeb występujących na terenie powiatu gostyńskiego, przynajmniej w ich ujęciu ilościowym. Jednakże ze względu na charakter spraw, które czasami nie sposób przewidzieć (m.in. śmierć, choroba rodziców), zwiększenie liczby rodzin niezawodowych (najefektywniejszych ze względów ekonomicznych i rozwojowych dla dzieci) znajduje swoje uzasadnienie. Kolejnym priorytetem na najbliższe lata jest podnoszenie poziomu funkcjonowania zasobów tworzących pieczę – jest to zgodne z zadaniami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Usprawnianie odbywać się będzie zarówno poprzez polepszanie warunków pobytu dzieci w pieczy, jak i rozszerzanie i intensyfikację fachowego wsparcia i specjalistycznego poradnictwa. Obejmować też będzie dalszą specjalizację w odniesieniu do placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz dostosowanie warunków ich działania do form przewidzianych przepisami prawa. Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji Programu Rozwoju Pieczy w Powiecie Gostyńskim jest też kształtowanie współpracy wszystkich służb realizujących zadania w zakresie pieczy zastępczej.

IV. Cel strategiczny Programu

Zapewnienie dzieciom, dotkniętym koniecznością wychowywania poza rodziną naturalną, właściwej opieki i wychowania w pieczy zastępczej na terenie powiatu oraz podjęcie pracy z rodziną pochodzenia dziecka umożliwiającej powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – zapewnienie opieki i wychowania w środowisku zastępczym.

V. Cele Programu i zadania do realizacji

Cel 1: **PROFILAKTYKA**

Zapobieganie kierowania dzieci do pieczy zastępczej poprzez pracę z rodzinami mającymi problemy w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Działania profilaktyczne, mające na celu wsparcie gminnych działań przeciwdziałających zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny w środowisku poprzez m.in. poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach środowiskowych i innych placówkach wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie powiatu, a także prowadzenie zajęć warsztatowych dla rodziców, wzmacniających ich kompetencje rodzicielskie i wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne, pedagogiczne.	2016 r. - 2018 r.	PCPR, powiatowe świetlice środowiskowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,
2.	Promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności poprzez audycje, ulotki, artykuły w prasie, radiu, telewizji i Internecie, a także organizowanie festynów rodzinnych, konferencji itp.	2016 r. - 2018 r.	instytucje i organizacje z obszaru powiatu gostyńskiego

Cel 2: RODZINY ZASTĘPCZE**Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.**

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego oraz prowadzenie szkoleń kwalifikacyjnych dla pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze.	2016 r.-2018 r.	PCPR
2.	Tworzenie spokrewnionych i niezawodowych rodzin zastępczych, finansowanie świadczeń i wynagrodzeń (dotyczy rodzin zawodowych).	2016 r. - 2018 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, PCPR
3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc poprzez prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych, udzielanie pomocy specjalistycznej (m.in. psychologicznej, pedagogicznej, prawnej itp.) rodzinom zastępczym i ich dzieciom.	2016 r.-2018 r.	PCPR
4.	Przyznawanie w uzasadnionych przypadkach świadczeń fakultatywnych dla rodzin zastępczych.	2016 r. - 2018 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, PCPR
5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.	zgodnie z potrzebami	PCPR

		rodzin	
6.	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnienie wsparcia specjalistów na ww. spotkaniach.	na bieżąco, w terminach dostosowanych do potrzeb rodzin	PCPR
7.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe.	zgodnie z potrzebami	Rada Powiatu, PCPR
8.	Organizowanie wsparcia poprzez superwizje dla rodzin zastępczych	zgodnie z potrzebami	Rada Powiatu, PCPR
9.	Organizowanie wsparcia poprzez coaching rodzinny	zgodnie z potrzebami	Rada Powiatu, PCPR
10.	Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	zgodnie z przepisami prawa i w miarę pozyskiwania środków na zatrudnianie	Rada Powiatu, PCPR
11.	Wyznaczenie limitu nowo tworzonych rodzin zastępczych zawodowych:	-	PCPR
	1 rodzina	2016 r.	
	1 rodzina	2017 r.	
	1 rodzina	2018 r.	
12.	Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów	2016 r.-2018 r.	PCPR
13.	Wspieranie oddziaływania rodzin zastępczych przez placówki wsparcia dziennego	2016 - 2018 r.	powiatowe świetlice środowiskowe
14.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w usamodzielnieniu się	2016 - 2018 r.	rodziny zastępcze, PCPR

Cel 3: RODZINY BIOLOGICZNE

Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia możliwości jak najszybszego powrotu dzieci do rodziców biologicznych.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie, realizacja planów pomocy dziecku i rodzinie; organizowanie zajęć warsztatowych, zawieranie kontraktów, indywidualne rozmowy z rodzinami, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, pomoc specjalistyczna.	2016 - 2018 r.	koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej we współpracy z asystentami rodzin, PCPR, OPS-y
2.	Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów między dziećmi w pieczy zastępczej i ich rodzicami biologicznymi.	2016 - 2018 r.	rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze
3.	Rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej, ukierunkowanej na poprawę sytuacji rodzin biologicznych, pozwalającej na powrót dziecka do rodziny.	2016 - 2018 r.	PCPR, OPS-y oraz inne instytucje i organizacje

Cel 4: INSTYTUCJONALNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu gostyńskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia	2016 - 2018 r.	Dom Dziecka w Bodzewie i Gostyniu, PCPR
2.	Poszerzenie współpracy z instytucjami, organizacjami oraz praca z rodzicami biologicznymi w celu zminimalizowania liczby dzieci poniżej 10 r. ż. umieszczanych i umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2016 - 2018 r.	PCPR, Dom Dziecka w Bodzewie i Gostyniu
3.	Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2016 - 2018 r.	Dom Dziecka w Bodzewie i Gostyniu, PCPR

Cel 5: USAMODZIELNIANI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pomoc usamodzielnianym wychowankom w pozyskaniu mieszkań z zasobów gmin	2016 - 2018 r.	PCPR, samorządy gmin
2.	Wspieranie finansowe i rzeczowe usamodzielnianych wychowanków	2016 - 2018 r.	PCPR, Dom Dziecka

			w Bodzewie i Gostyniu
3.	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	2016 - 2018 r.	PCPR Dom Dziecka w Bodzewie i Gostyniu
4.	Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	2016 - 2018 r.	PCPR, PUP
5.	Podjęcie działań mających na celu utworzenie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej	2016 - 2018 r.	PCPR, samorząd powiatowy i samorządy gminne

Cel 6: SPECJALIŚCI

Wspieranie specjalistów z zakresu pieczy zastępczej poprzez podnoszenie kwalifikacji i szkolenia.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Dokształcanie specjalistyczne dla specjalistów pracujących w zakresie pieczy zastępczej, szczególnie koordynatorów	2016 - 2018 r.	PCPR, samorząd powiatowy
2.	Superwizja, w tym pracy socjalnej	2016 - 2018 r.	PCPR, samorząd powiatowy

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.
2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
3. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
4. Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10. roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Wzmocnienie istniejących rodzin zastępczych poprzez podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, przyznawanie dodatkowych świadczeń, organizowanie pomocy wolontariuszy.
6. Kontynuowanie zatrudnienia koordynatorów w liczbie stosownej do przepisów prawa i potrzeb.
7. Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
8. Zaktywizowanie osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym oraz zmotywowanie do kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
9. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.
10. Diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
11. Zmniejszenie liczby dzieci z powiatu gostyńskiego umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
12. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
13. Utworzenie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
14. Zwiększenie zatrudnienia psychologów w PCPR w Gostyniu wspierających rodziny zastępcze.

VII. ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE

1. Niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej.

2. Niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.
3. Brak kandydatów na przyjęcie do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania oraz nastolatków.
4. W większości przypadków brak współpracy ze strony naturalnych rodziców w celu powrotu dziecka do rodziny.
5. Utrudnianie przez naturalnych rodziców procesu przysposobienia dziecka.
6. Zmniejszająca się liczba rodzin adopcyjnych gotowych wychowywać więcej niż 1 dziecko.
7. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka.
8. Trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie.
9. Niewystarczająca współpraca usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej (nierealizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia).
10. Niewystarczająca współpraca części rodzin zastępczych z instytucjami.
11. Podział środowiska rodzin zastępczych wynikający z odmiennego ujęcia w przepisach prawa, co skutkuje różnymi możliwościami wspierania tych rodzin przez powiat.
12. Niewystarczające kompetencje i zdolności części rodzin zastępczych i wynikająca z tego postawa oczekująca wyręczania przez instytucje w realizacji podstawowych zadań nałożonych na rodziny zastępcze.
13. Brak środków finansowych na utworzenie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

VIII. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.

Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2016 - 2018” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu Gostyńskiego i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

IX. ZAKOŃCZENIE:

Przedstawiony Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2016 - 2018 wyznacza kierunki działań, zmierzające do wzmocnienia systemu pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin zastępczych niezawodowych. Nadrzędnym celem wszystkich działań wskazanych w Programie jest wspieranie procesu wychowawczego oraz zapewnienie dzieciom – dotkniętym koniecznością wychowywania poza rodziną naturalną – właściwej opieki i wychowania w pieczy zastępczej na terenie powiatu. W sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej podjęcie pracy z rodziną pochodzenia dziecka umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Działania PCPR w Gostyniu od wielu lat koncentrują się na realizowaniu różnorodnych działań skierowanych na pomoc dziecku. W oparciu o wieloletnie doświadczenia PCPR Program kładzie nacisk na rozwój współpracy między lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, na skuteczną pracę rodzin zastępczych z dziećmi oraz wspieranie rodzin zastępczych w prawidłowym wypełnianiu swoich zadań, a także utrzymanie istniejących zasobów pieczy instytucjonalnej.

Realizacja Programu wymaga zaangażowania i dużej odpowiedzialności ze strony wielu instytucji: samorządów, władz lokalnych, sądów, gmin i ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu, lokalnych organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, placówek służby zdrowia, oświaty itd., a przede wszystkim ze strony rodzin zastępczych. Tylko przy pełnej współpracy ww. podmiotów realizacja Programu może być pełna i efektywna.